

Słowo wstępne do wydania czwartego

U źródeł koncepcji powstania oraz rozszerzania treści niniejszej książki leży troska o jakość nauczania powszechnie dziś wykładanego przedmiotu *badania operacyjne* w szkołach wyższych wszystkich profili ekonomicznych zarówno państwowych, jak i niepaństwowych. Podręcznik omawia wiele problemów decyzyjnych, które są ilustrowane przykładami w pełni rozwiązanymi. Zawiera ponadto szeroką gamę zadań przeznaczonych do rozwiązania przez studiujących przedmiot. Duży wybór przykładów i zadań obejmujących różnorodne problemy ma na celu kształcenie umiejętności w zakresie przygotowywania przesłanek podejmowania trafnych decyzji.

W okresie utrwalania zdobyczy, jakie niesie z sobą gospodarka rynkowa właśnie sprawność zarządzania przedsiębiorstwami oraz złożonymi przedsięwzięciami inwestycyjnymi jawi się jednym z naczelných zadań szkolenia kadr menedżerskich. Książka ta być może wzbudzi zainteresowanie poza kręgami społeczności akademickich, mam tu na myśli menedżerów firm i spółek pragnących poszerzyć horyzonty swej wiedzy nabytej na studiach przed wieloma laty. Byłoby to urzeczywistnieniem dążeń każdego zespołu autorskiego, a więc również autorów niniejszego podręcznika.

Badania operacyjne w przykładach i zadaniach już na dobre utrwaliły swą obecność na polskim rynku podręczników akademickich. Mija już dziesięć lat od momentu, gdy pisałem słowo wstępne do pierwszego wydania. Od tego czasu objętość książki znacznie wzrosła, bowiem każde nowe wydanie niesło z sobą wzbogacenie jego zawartości bądź o nowy rozdział, bądź o uzupełnienie już istniejących. Również wydanie czwarte nawiązuje do tej tradycji. Wzbogacono treść rozdziału pierwszego o rozszerzenie zagadnienia analizy wrażliwości (1.5.1 i 1.5.2). Ponadto w całej książce dodano kilka nowych przykładów oraz kilkanaście nowych zadań (z niektórych dawnych zadań zrezygnowano).

Treści nowego wydania zostały ujęte w jedenaście rozdziałów, co oznacza rozszerzenie podręcznika jeszcze o jeden rozdział w stosunku do poprzedniego wydania. Nowowprowadzony rozdział nosi tytuł „Budowa rankingu obiektów w świetle ocen wielokryterialnych”. W rozdziale tym omówiono procedurę badania i oceny stanu zjawisk złożonych w różnych obiektach. Zjawiska złożone z natury rzeczy są rozpatrywane wielokryterialnie. Charakteryzuje je bowiem wiele cech, które mają różne miana i wykazują różne rzędy wielkości. Aby ocena zjawiska złożonego na podstawie zbioru cech go opisujących była możliwa, należy w sposób w miarę prosty dokonać przekształcenia ich wartości oryginalnych. Przekształcone zmienne są bez mian oraz przybierają wartości przybliżonego rzędu wielkości. Mówimy wówczas, że zmienne oryginalne zostały *unormowane*. Pozwala to zastosować jedną z procedur agregacyjnych, w wyniku której otrzymujemy wartości zmiennych syntetycznych (agregatowych) charakteryzujących każdy obiekt. Uzyskane wartości zmiennej agregatowej stanowią podstawę budowy rankingu obiektów. Znajomość rankingu obiektów stwarza obiektywne przesłanki podejmowania decyzji.

W ostatnim słowie pragnę wyrazić nadzieję, że zaproponowana treść i układ podręcznika zainteresują Czytelników oraz ułatwią Im samodzielne studiowanie złożonych problemów decyzyjnych.

Kraków, 20 maja 2001 roku

Karol Kukula